

פירעון חובות

סעיפי פירעון חובות בתקציב בשנים 2009-2010 מסתכמים בכ-111.4 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2009 ומהווים כ-33.7% מהתקציב ברוטו. בשנת הכספים 2010 מסתכמים סעיפי פירעון חובות בכ-114.8 מיליארד ש"ח ומהווים כ-33.6% מהתקציב ברוטו.

בשנת הכספים 2009, כ-86% מהחזר החובות, שהם כ-95.4 מיליארד ש"ח, מיועדים לפירעון חובות פנים. יתרת הסכום, כ-16 מיליארד ש"ח, מיועדת לפירעון חובות לגורמים בחוץ לארץ.

בשנת הכספים 2010, כ-82% מהחזר החובות, שהם כ-94.3 מיליארד ש"ח, מיועדים לפירעון חובות פנים. יתרת הסכום, כ-20.5 מיליארד ש"ח, מיועדת לפירעון חובות לגורמים בחוץ לארץ.

פירעון חובות פנים

בשנת הכספים 2009 מיועד, כאמור, סכום בהיקף של כ-95.4 מיליארד ש"ח לפירעון חובות פנים, מזה כ-66 מיליארד ש"ח מיועדים לתשלום החזרי קרן וכ-29 מיליארד ש"ח מיועדים לתשלומי ריבית.

בשנת הכספים 2010 מיועד, כאמור, סכום בהיקף של כ-94.3 מיליארד ש"ח לפירעון חובות פנים, מזה כ-63 מיליארד מיועדים לתשלום החזרי קרן וכ-31 מיליארד ש"ח מיועדים לתשלומי ריבית.

רוב התשלום לפירעון חובות פנים מועבר ישירות לציבור כפדיון פיקדונות בנקאיים ופדיון של איגרות חוב מיועדות וסחירות המוחזקות בידי קופות גמל, קרנות פנסיה, חברות ביטוח, קרנות השתלמות, בנקים, חברות ואנשים פרטיים. סכום בהיקף של כ-14 מיליארד ש"ח ישולם בכל אחת מהשנים 2009-2010 למוסד לביטוח לאומי. ללא התשלומים למוסד לביטוח לאומי, פירעון חובות הפנים קטן יותר ויהיה כדלקמן: תשלומי הקרן בגין מלוות הפנים יעמדו על סכום של כ-58 מיליארד ש"ח בשנת 2009 וכ-56 מיליארד ש"ח בשנת 2010. תשלומי הריבית יעמדו על סכום של כ-23 מיליארד ש"ח בשנת 2009 ועל סכום של כ-24.5 מיליארד ש"ח בשנת 2010.

פירעון חובות חו"ל

החזר החובות בחו"ל בשנת 2009 מסתכם כאמור, בכ-16 מיליארד ש"ח, מזה כ-10 מיליארד ש"ח מיועדים לתשלום החזרי קרן וכ-6 מיליארד ש"ח לתשלומי ריבית. החזר החובות בחו"ל בשנת 2010 מסתכם כאמור, בכ-20.5 מיליארד ש"ח, מזה כ-13.5 מיליארד ש"ח מיועדים לתשלום החזרי קרן וכ-7 מיליארד ש"ח לתשלומי ריבית. התשלומים לחו"ל כוללים פדיונות של מלוות מבנקים בארץ ובחו"ל, מלוות בין-ממשלתיים ומלווה העצמאות והפיתוח ("ה"בונדס").

בנוסף לכך, החזרי חובות החוץ כוללים תשלומים בגין ההלוואות שנלקחו על ידי ממשלת ישראל באמצעות ערבויות של ממשלת ארה"ב בשנים 1993-1998.

בשנת 2003 נחתם הסכם נוסף בין ממשלת ארה"ב וממשלת ישראל בדבר מתן ערבויות לגיוס הון על ידי מדינת ישראל בהיקף כולל של כ-9 מיליארד דולר לשנים 2003-2005, עם אופציה להארכה בשנה נוספת. בשנת 2006 אישר הממשל האמריקני את הארכתה של התכנית בשנתיים, ולאחר מגעים נוספים שניהל עמו משרד האוצר, הוארכה התכנית בשלוש שנים נוספות. נכון לספטמבר 2008, הנפיקה ישראל במסגרת התכנית איגרות בסך 4.1 מיליארד דולר בערבות ממשלת ארה"ב. החזרי קרן בגין ההלוואות שייקחו באמצעות הערבויות על פי ההסכם האמור משנת 2003, יתחילו בשנת 2023.

בשנת 1995 החלה ממשלת ישראל בגיוסים עצמיים של אגרות חוב סחירות בשווקים הבין-לאומיים. מאז 1995 ועד מרס 2009 בוצעו 12 הנפקות בין-לאומיות בשלושת שוקי ההון המרכזיים: בשוק האמריקני, בשוק האירו ובשוק היפני. גיוסים אלו הסתכמו ב-4.95 מיליארד דולר, 1.55 מיליארד אירו ו-20 מיליארד יין. הצעות התקציב לשנים 2009-2010 כוללות תשלומי קרן וריבית בגין הנפקות אלו. בשנת 2009 צפויים גיוסי הון נוספים, וזאת בנוסף לגיוס שנערך בתחילת שנת 2009 בהיקף חסר תקדים להנפקה בודדת של כ-1.5 מיליארד דולר.

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית לקרנות הפנסיה ולחברות הביטוח בשנת 2009, מוערך בכ-1.7 מיליארד ש"ח. אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית לקרנות הפנסיה ולחברות הביטוח בשנת 2010, בגין סך החוב המונפק עד היום מוערך בכ-1.6 מיליארד ש"ח. אומדנים אלה כוללים את סבסוד הריבית על אגרות חוב מיועדות הנושאות ריבית מועדפת שהונפקו לקרנות הפנסיה ולחברות הביטוח.

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית העתידיים בשנת 2009 בגין הנפקות העבר לקרנות הפנסיה הוא כ-1.4 מיליארד ש"ח. אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית העתידיים בגין הנפקות העבר לקרנות הפנסיה בשנת 2010 הוא כ-1.3 מיליארד ש"ח.

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית על אג"ח לקרנות הפנסיה וחברות הביטוח נערך בהנחה שהתשואה על איגרות חוב ממשלתיות לטווח ארוך היא 4%. לצורך הבדיקה ערכה השוואה בין תשואה זו לבין התשואה המובטחת לקרנות הפנסיה על סך החוב המונפק עד היום.

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית העתידיים בכל אחת מהשנים 2009-2010 בגין הנפקות העבר לחברות הביטוח הוא כ-300 מיליון ש"ח.

בשנת 1992 הופסקה הנפקתן של איגרות חוב מיועדות (להלן - איגרות חוב ח"ץ - חיים צמוד) בגין פוליסות ביטוח חדשות. המדינה מחויבת למעשה להמשיך ולהנפיק עבור חברות הביטוח איגרות חוב ח"ץ להשקעת כספי הפרמיות

המשולמות על פוליסות ביטוח חיים (המשולבות בחיסכון) שנחתמו עד לסוף 1990, וחלק קטן מכספי הפרמיות שישולמו על פי פוליסות שנחתמו בשנת 1991.

יצוין כי קרנות שמנהל בנק ישראל עבור חברות הביטוח במסגרת הסכמי ח"ץ, המניבות תשואה הנמוכה מ- 4% לא נכללו בחישוב האומדן, משום שאין בהן סובסידיה.